Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Tero Honkavaara

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto MUISTIO 1 (2)

13.3.2018

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006 /112/EY muuttamisesta arvonlisäverokantojen osalta (U 9/2018 vp)

EU-komissio antoi 18.1.2018 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta arvonlisäverokantojen osalta.

Ehdotus perustuu komission 7.4.2016 esittelemään arvonlisäveron toimintasuunnitelmaan ja sen pohjalta annettuun ehdotukseen (1. vaihe) lopullisesta, määränpäämaaperiaatteeseen perustuvasta arvonlisäverojärjestelmästä.

Elinkeinoelämän keskusliitto lähtökohtaisesti kannattaa komission ehdotusta alennettuja verokantoja koskevan kansallisen sääntelyn vapauttamisesta.

Komission ehdottama uusi sääntely antaisi jäsenmaille paremmat mahdollisuudet säätää verokannoista poliittisten tavoitteidensa mukaisesti ja erityisesti antaisi nykyistä selvästi paremmat mahdollisuudet varmistua kuluttajan kannalta samankaltaisten hyödykkeiden neutraalista verokohtelusta riippumatta siitä, mitä jakelumuotoa tai -kanavaa hyödykkeiden myynnissä käytetään. Lisäksi maakohtaisten erillispoikkeusten poistaminen edesauttaisi tasapuolisemman kilpailuasetelman luontia yritysten välillä.

Komission ehdotuksen mukaan jäsenmaiden tulisi mm. varmistua siitä, että painotettu keskimääräinen arvonlisäverokanta olisi niissä tilanteissa, joihin ei sisälly arvonlisäveron vähennysoikeutta, aina vähintään 12%. Suomalaisten yritysten kannalta olennaista tältä osin on, ettei verokantojen kansalliset eroavaisuudet johda kilpailun vääristymiin joillain liiketoiminnan sektoreilla. Tältä osin komission tulisi aktiivisesti seurata tasapuolisen kilpailun toteutumista sekä tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin ongelman korjaamiseksi esimerkiksi korottamalla vaadittavaa keskimääräisen arvonlisäverokannan tasoa.

Alennettujen alv-kantojen laajamittaisempi käyttö väistämättä lisää jossain määrin yritysten hallinnollista taakkaa erityisesti, kun myyntejä suuntautuu useampiin jäsenmaihin. Komission ehdotuksen mukaan arvonlisäverokantoja koskeva direktiivin muutos tulisi voimaan vasta, kun lopullinen määränpäämaaperiaatteeseen perustuva arvonlisäverojärjestelmä on otettu käyttöön. Tässä yhteydessä komissio on luvannut, että verovelvollisia varten luodaan erillinen online-tietoportaali, josta maa-

kohtaiset ajantasaiset alv-raportointiin ja laskutukseen vaadittavat tiedot ovat vaivatta poimittavissa. Ajantasaisen tietokannan merkitys korostuu yritysten kannalta erityisesti, kun myös arvonlisäverokantoja koskevaa sääntelyä vapautetaan.

Ehdotuksen liitteessä III a (”negatiivinen lista”) on mainittu hyödykkeet, joiden myyntiin EI saisi soveltaa alennettua arvonlisäverokantaa. Negatiivisen hyödykeluettelon kommentointi on ongelmallista direktiiviehdotuksessa olevien hyvin rajattujen perustelujen vuoksi ja siten osa listalle valituista hyödykkeistä vaikuttaa jossain määrin sattumanvaraiselta ja epäloogiselta. Tiettyjen listalle valittujen hyödykeryhmien osalta myynnit valtaosin hyödyttävät juuri kuluttajaa. Näin esimerkiksi tavaroiden marginaaliverotusmenettelyn ja elektroniikkatuotteiden osalta, jossa komissio ehdottaa, että alennetun verokannan käyttö ei olisi sallittua.

Lisäksi hyödykeluettelon kohdan 5 mukaan ”supply of alcoholic beverages” on rajattu alennettujen verokantojen soveltamisalan ulkopuolelle. Nykyisen arvonlisäverodirektiivin mukaan lähtökohta on sinänsä sama, mutta jäsenvaltiot voivat halutessaan säätää alennetun arvonlisäverokannan anniskellulle alkoholille ravintola- ja tarjoilupalvelun yhteydessä. Matkailu- ja ravintolapalveluiden toimintaedellytysten kannalta tämä on erittäin tärkeä kansallinen mahdollisuus ja tämä nykyäänkin voimassa oleva mahdollisuus tulisi nimenomaisesti selvyyden vuoksi mainita myös uudessa liitteessä III a.